

ADVIES 96

BELEIDSBRIEF 2006 'WETENSCHAP EN INNOVATIE'

24 februari 2006

ADVIES 96

BELEIDSBRIEF 2006 'WETENSCHAP EN INNOVATIE'

24 februari 2006

Inhoud

SITUERING.....	3
ADVIES	3
ALGEMEEN	3
MIDDELEN VOOR WETENSCHAP EN INNOVATIE IN 2006	4
EVENWICHTIGE VERDELING MIDDELEN	5
ACTIELIJNEN: KENNISVERRUIMEND ONDERZOEK.....	6
Stijging onderzoeksmandaten FWO en IWT.....	6
Loopbaanperspectieven onderzoekers	7
Odysseus en Methusalem	7
Versterking van de onderzoekscomponent van de tweecycli-opleidingen.....	8
STRATEGISCH ONDERZOEK	9
Algemeen.....	9
Industrieel Onderzoeksfonds	9
Strategische onderzoekscentra.....	9
TOEPASSINGSGERICHT ONDERZOEK EN KENNISVERSPREIDING.....	9
Acties op initiatief van de bedrijven en innovatiesamenwerkingsverbanden	10
Acties van innovatie op initiatief van de Vlaamse regering	10
Interfacediensten.....	10
Preklinisch toegepast onderzoek	10
BELEIDSRELEVANT ONDERZOEK	11
KMO's	11
EWI-DIGITAAL	11
GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING	11
Big science faciliteiten.....	11
Samenwerking Vlaanderen – Nederland	12
Task Force Vlaanderen-Wallonie	12

Advies 96

Beleidsbrief 2006 'Wetenschap en Innovatie'

SITUERING

Eind oktober 2005 heeft vice-minister-president Fientje Moerman haar beleidsbrief 2006 'Wetenschap en Innovatie' ingediend bij het Vlaamse parlement en ook aan de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) meegedeeld. Traditiegetrouw hebben de VRWB-commissies Wetenschapsbeleid, Technologiebeleid en Federale en Internationale Samenwerking de beleidsbrief grondig geanalyseerd. Op basis van deze analyse formuleert de VRWB zijn advies.

ADVIES

ALGEMEEN

1.1. De beleidsbrief 2006 'Wetenschap en Innovatie' wordt door de VRWB positief onthaald. Het is een zeer uitgebreid document, waarin heel wat nieuwe maar ook eerder aangekondigde positieve acties een plaats krijgen en waarin de trend van vorige jaren wordt voortgezet. Bovendien liggen de actiepunten in de lijn van wat de VRWB als belangrijke thema's naar voor schuift.

De beleidsbrief en de voorgestelde initiatieven steunen op een groeipad, dat kadert in het Innovatiepact en het streven naar de 3%-norm voor O&O. Dit toont aan dat de minister onderkent dat de inspanningen van de overheid een significante rol spelen voor het bereiken van deze norm.

De aandacht die de beleidsbrief besteedt aan kwaliteitsvol onderzoek en excellente onderzoekers, alsook het belang dat gehecht wordt aan samenwerking tussen de verschillende partners kan evenzeer op instemming van de VRWB rekenen.

1.2. Wat de VRWB echter verontrust, is het grote aantal initiatieven in verhouding tot de beschikbare middelen. De Vlaamse overheid moet zich daarom hoeden voor een te grote versnippering van haar middelen voor wetenschap en innovatie.

1.3. Anderzijds doorkruisen deze nieuwe initiatieven een aantal lopende acties die in de voorgaande jaren werden opgestart (vb. IOF) en waarvan nu het voorziene groeipad beknot wordt. Ook blijven de klassieke loketten voor onderzoeksfinanciering van projecten (vb. BOF, FWO, SBO) kampen met zeer lage slaagpercentages (*hierop wordt bij de sectie 'Actielijnen' teruggekomen*).

1.4. Gelet op de aanzienlijke inspanningen die de Vlaamse regering levert ten aanzien van wetenschap en innovatie (W&I), zowel wat de financiering als wat de steunkanalen betreft, lijkt het voor de toekomst alsmaar belangrijker om de effecten en de doelmatigheid van de financiering alsook van de diverse steunkanalen op te volgen en in kaart te brengen.

1.5. Al deze overheidsacties zijn spijtig genoeg (nog) niet voldoende bekend bij 'de buitenwereld' en de ruime waaier van nieuwe initiatieven is onvoldoende overzichtelijk

voor de gebruiker. Meer media-aandacht, gekoppeld aan doelgerichte, gestructureerde en concrete communicatie is hiertoe volgens de Raad van groot belang. De VRWB is bereid hierover mee te denken.

1.6. De Raad hecht ook veel belang aan de, in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid, aangekondigde omvorming van de VRWB tot de Strategische Adviesraad voor het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie. Als Strategische Adviesraad zou de VRWB een belangrijke adviserende rol kunnen spelen in het besluitvormingsproces m.b.t. grote krachtlijnen voor W&I. Daarom wordt er alvast voor gepleit dat deze omvorming zeer goed wordt uitgewerkt. Een optimale interactie en feedback tussen het adviesorgaan en de bevoegde minister moet hierin ook een plaats krijgen.

De VRWB hoopt dat de werking van dit orgaan als open overlegforum gevrijwaard wordt, waar de actoren uit de kennisinstellingen en de socio-economische middens zich kunnen beraden over coherente adviezen inzake wetenschappelijk onderzoek, technologie en innovatie.

MIDDELEN VOOR WETENSCHAP EN INNOVATIE IN 2006

1.7. De overheidskredieten van 2006 voor Wetenschap en Innovatie stijgen in totaal met 50 miljoen euro, verdeeld over het grensverleggend onderzoek (+ 21 miljoen euro), het strategisch en beleidsgericht onderzoek (+ 8,5 miljoen euro) en het toepassingsgericht onderzoek (+ 20,5 miljoen euro). Met deze structurele stijging van de kredieten voor W&I van 50 miljoen euro, die net zoals in 2005 aangevuld wordt met een éénmalige injectie van 75 miljoen euro in het Vlaams Innovatiefonds (VINNOF), is er voor 2006 opnieuw een mooie verhoging van de middelen voor onderzoek in Vlaanderen. De beleidsmiddelen voor W&I (inclusief BOF en PWO) voor 2006 komen hiermee in totaal op 754 miljoen euro.

1.8. De VRWB verwelkomt deze stijging van de structurele publieke middelen voor Wetenschap en Innovatie, maar vraagt de ingezette inhaaloperatie aan te houden en te versterken.

1.9. Het vooropgestelde groeipad wordt echter niet gehaald: de toename van de publieke middelen voor onderzoek is significant lager dan de bedragen voorzien in het kader van het Innovatiepact en deze die door de VRWB becijferd werden¹. Hoewel de Vlaamse overheid één van de beste leerlingen in Europa is, stelt de VRWB toch vast dat aan dit tempo de Vlaamse overheid onmogelijk in 2010 haar deel (1%) van de 3%-norm zal kunnen realiseren.

1.10. Daarnaast tonen recente cijfers aan dat ook de private middelen voor O&O verminderen. De O&O-enquête leverde voor 2002 1,66% op en voor 2003 1,56 %. De VRWB benadrukt dat alle partners van het Vlaams Innovatiepact hun engagement effectief dienen na te komen.

In zijn rapport 'Wetenschap en Innovatie in Vlaanderen 2004-2010' stelde de VRWB dat om de bedrijven ertoe aan te zetten hun investeringen inzake O&O te verhogen, het nodig is

¹ Het Innovatiepact voorzag in 60 miljoen euro extra cumulatief per jaar. De VRWB rekende in 2002 voor dat er jaarlijks 94 miljoen euro extra nodig is. Volgens recente herberekeningen van de VRWB (2005) zou de overheid tussen nu en 2010 jaarlijks tussen de 122 en 164 miljoen euro extra moeten uittrekken om de 1% te bereiken.

talrijke hefboomen – al dan niet politiek – in werking te stellen zodat in Vlaanderen een gunstig onderzoeks- en innovatieklimaat wordt bewerkstelligd. Deze hefboomen hebben betrekking op steunverlening, de vorming van het menselijke potentieel, fiscaliteit en sociale lasten, valorisatie, samenwerking, ondernemerschap ...

1.11. De VRWB kan begrip opbrengen voor de huidige budgettaire beperkingen, maar beveelt aan dat financiële meevallers of extra inkomsten in de komende jaren prioritair worden ingezet voor het invullen van de beloften i.v.m. het Innovatiepact.

1.12. Om onze positie binnen de Europese en internationale context te vrijwaren, is het van het allergrootste belang dat Vlaanderen de nodige inspanningen blijft ondernemen om de middelen voor O&O in Vlaanderen te doen toenemen. Een verhoogde investering in 2007 waarmee de bestaande loketten volwaardig kunnen uitgebouwd worden en recente initiatieven op kruissnelheid kunnen gebracht worden, wordt dan ook aanbevolen.

1.13. Ten slotte maakt de VRWB de kanttekening dat de 3%-norm niet mag gezien worden als een doel op zich. Deze kwantitatieve norm zou eerder een middel moeten zijn dat leidt tot een efficiënt en evenwichtig innovatiesysteem in Vlaanderen. De financiële middelen moeten op een zo efficiënt en effectief mogelijke manier worden aangewend, teneinde de impact ervan voor de Vlaamse economie en samenleving te optimaliseren.

EVENWICHTIGE VERDELING MIDDELEN

1.14. De VRWB heeft in eerdere adviezen steeds gepleit voor een evenwichtige verdeling van de middelen. Dit is noodzakelijk om alle fasen van de kenniswaardeketen voldoende evenwaardig op te bouwen. Ook de extra middelen voor O&O moeten vanuit een toekomstgerichte visie op een evenwichtige wijze worden gespreid en dit zowel over gericht en niet-gericht onderzoek enerzijds als over de diverse financieringskanalen anderzijds.

1.15. In zijn Memorandum merkte de VRWB op dat een evenwichtige verdeling dient te steunen op een grondige analyse en een internationale benchmarking. De Raad kijkt alvast uit naar de resultaten van deze analyse die door het Steunpunt O&O-Statistieken wordt uitgevoerd.

1.16. Ook de toewijzing van de middelen aan de verschillende deelposten (*zie sectie 3.2. in de beleidsbrief*) is bepalend voor een al dan niet evenwichtige invulling van de matrix van onderzoeksfinanciering. Zo vertoont de voorgestelde evolutie van de middelen voor O&O (*pag. 7 van de beleidsbrief*) een spectaculaire toename in de O&O-middelen voor het bedrijfsgericht onderzoek gedurende de laatste jaren. Deze stijging steunt echter vooral op het feit dat het PMV-innovatiefonds en het Hermesfonds in hun geheel bij dit luik zijn ondergebracht. Nochtans hebben deze fondsen hoofdzakelijk een andere finaliteit dan onderzoek: het PMV-innovatiefonds is eerder bedoeld als start-up, risicodragend kapitaal. Ook het Hermesfonds kan niet zomaar bij bedrijfsgericht onderzoek geklasseerd worden. Het budget voor onderzoek op initiatief van grote bedrijven en KMO's is dus vrijwel constant gebleven.

Meer differentiëring binnen de verschillende deelposten en het eventueel onderbrengen van deze fondsen (PMV, Hermes ...) in een afzonderlijke deelpost zou volgens de VRWB een correcter beeld geven. In zijn advies 92 wees de VRWB op een soortgelijke

problematiek voor het onderbrengen van de middelen voor Strategische Onderzoekscentra en Competentiepolen.

Meer algemeen stelt de VRWB dat de 'rubrieken' die bij de begrotingsopmaak W&I worden gehanteerd, aan bijstelling toe zijn. Hier kan een taak zijn weggelegd voor de Strategische Adviesraad.

ACTIELIJNEN: KENNISVERRUIMEND ONDERZOEK

ALGEMEEN

1.17. Het uitgangspunt van de VRWB blijft een billijke groei en een evenwichtige inpassing van alle domeinen in de matrix van onderzoeksfinanciering. Dit met respect voor het evenwicht tussen fundamenteel onderzoek, strategisch onderzoek en onderzoek met een economische finaliteit enerzijds én het evenwicht tussen de intra- en interuniversitaire kanalen anderzijds. Excellentie moet in de diverse kanalen op gepaste wijze worden aangemoedigd.

STIJGING ONDERZOEKSMANDATEN FWO EN IWT

1.18. De VRWB onderschrijft volledig de noodzaak aan een hoger aantal onderzoekers, maar wil zich niet vastpinnen op het (door Europese cijfers ingegeven) aantal van 15 000 onderzoekers tegen 2010. Wel stelt de Raad voor dat dit volgens een realistisch groeipad gebeurt.

1.19. De beslissing om bijkomende middelen ter beschikking te stellen om het aantal FWO-aspiranten en IWT-specialisatiebeurzen andermaal te laten toenemen en op die manier de slaagkansen bij aanvragen te verhogen tot minstens 35% - mits behoud van de kwalitatieve grenzen - kan eveneens op instemming rekenen.

1.20. Ondanks de stijging van de middelen dalen de slaagkansen voor FWO post-docs, omdat het aantal aanvragen voor deze categorie een stijgende trend kent. Er wordt vastgesteld dat nog steeds louter omwille van budgettaire redenen geen postdoctoraal mandaat kan worden toegekend aan zeer goede kandidaten.

1.21. De VRWB merkt hierbij op dat een stijging van het aantal startende onderzoekers moet vergezeld zijn van voldoende begeleidingscapaciteit aan de kennisinstellingen (*zie verder loopbaanperspectieven*) en voldoende absorptiecapaciteit in de industrie.

1.22. Ook wordt er gewezen op de problematiek van een te geringe instroom van studenten in de wetenschappelijke en technische opleidingen.

1.23. De vooropgestelde groei van het aantal onderzoekers tegen 2010 is in lijn met VRWB-aanbeveling 25, die maatregelen formuleert om het aantrekken van buitenlandse kenniswerkers naar Vlaanderen te bevorderen.

1.24. De VRWB kijkt ook uit naar de resultaten van een internationale benchmarking inzake de financiering van doctoraatsbeurzen. In zijn advies 89 pleitte de VRWB voor het behoud van diversiteit in de doctoraatssystemen (FWO, BOF, IWT), die complementair zijn en specifieke selectiemechanismen toepassen. Deze verscheidenheid aan systemen is

een goede zaak. Doordat elk systeem zijn eigen specifieke procedures en evaluatiecriteria hanteert, krijgen kandidaten met uiteenlopende profielen toegang tot een doctoraatsbeurs.

Toch stelt men vast dat het totale aanbod aan doctorandusplaatsen nog altijd lager is dan het aanbod goede kandidaten.

LOOPBAANPERSPECTIEVEN ONDERZOEKERS

1.25. Hoewel de investeringen die de Vlaamse overheid doet om het aantal vorsers bij het FWO (predoctoraal en postdoctoraal) en het IWT andermaal te doen toenemen zeer positief onthaald worden, moeten wij echter wijzen op het uitblijven van lange-termijn perspectieven voor postdoctorale vorsers. Onderzoekers moeten de kans krijgen hun creativiteit verder te zetten, zowel aan de universiteiten (post-doconderzoeker of vast kader) als in het bedrijfsleven. Daarom moet er tegelijk ook meer aandacht zijn voor het vervolgtraject en voor de volledige carrière van de onderzoeker.

1.26. De VRWB herhaalt daarom zijn pleidooi voor een actie voor een verdere uitbouw van een postdoctoraal academisch kader, maar vraagt ook dat vanuit de overheid en het bedrijfsleven een inspanning geleverd wordt om doctores gemakkelijker in het bedrijfsleven in te schakelen. Dit is niet alleen waardevol voor de onderzoeker die zijn/haar doctoraat kan valoriseren, maar ook voor de bedrijven die zo kunnen profiteren van de creatieve houding en de aandacht voor innovatie van deze onderzoekers.

De Raad beveelt aan dat er ook middelen komen om het vaste kader binnen de universiteiten te verhogen. Een versterking van het vaste kader is een positieve zaak voor de omkadering en begeleiding van jonge onderzoekers. Er kan immers geen goed beleid m.b.t. O&O gevoerd worden zonder deze draagkracht van de universiteiten te versterken.

1.27. De maatschappelijke perceptie van de wetenschappelijke loopbaan en het wetenschappelijk onderzoek is eveneens van groot belang. Wetenschappelijke loopbanen moeten en kunnen aantrekkelijker gemaakt worden. Dit kan bv. via de popularisering van wetenschappelijk onderzoek en wetenschapscommunicatie.

ODYSSEUS EN METHUSALEM

1.28. De VRWB staat positief tegenover specifieke acties die excellent onderzoek ondersteunen (zoals het Odysseus- en Methusaleminitiatief). In de internationale context van toenemende globalisering en competitie is het logisch dat er in Vlaanderen door de kennisinstellingen en/of de overheid een actief beleid gevoerd wordt dat de beste onderzoekers extra ondersteunt. Het stimuleren van onze toponderzoekers biedt het bijkomende voordeel dat er een betere startpositie gecreëerd wordt voor Vlaamse onderzoeksgroepen bij het invoeren van een European Research Council (ERC).

1.29. Anderzijds wil de VRWB de minister op een aantal aandachtspunten wijzen. Zo maken de middelen die voor Odysseus en Methusalem geormerkt worden een belangrijk deel uit van de bijkomende middelen voor het grensverleggend onderzoek. De vrije middelen voor niet-gericht onderzoek (FWO en BOF) stagneren daarentegen, terwijl de behoefte hier zeer reëel is en de klassieke loketten voor onderzoeksfinanciering van projecten (vb. BOF, FWO) met zeer lage slaagpercentages blijven kampen.

1.30. Het gros van het wetenschappelijk onderzoek wordt nochtans uitgevoerd door tal van goede, gevestigde middengroepen en slechts een heel kleine fractie door de toponderzoeksgroepen die voor Odysseus en Methusalem in aanmerking komt.

1.31. Verder wijst de VRWB op een zeer sterke concentratie van deze nieuwe financiële middelen in sterke domeinen en bij sterke onderzoeksgroepen. Hierdoor mogen ontluikende domeinen en/of onderzoeksgroepen met groot potentieel niet worden benadeeld.

1.32. De veelheid van nieuwe initiatieven mag de financiering, de verwachte groei en de uitbouw van de bestaande kanalen niet in het gedrang brengen. Er moet naar een evenwicht gezocht worden tussen:

- (1) concentratie van middelen en opbouw van kritische massa in een aantal sectoren en bij een paar sterke groepen versus het stimuleren van ontluikende groepen;
- (2) brain gain (cfr. Odysseus) versus aandacht voor excellente Vlaamse onderzoekers;
- (3) financiering van fundamenteel versus strategisch versus bedrijfsgericht onderzoek;
- (4) nieuwe initiatieven versus bestaande kanalen.

1.33. De VRWB wijst in dit verband op zijn eerdere adviezen bij deze initiatieven en pleit nogmaals voor een dynamisch systeem waarbij de middelen selectief gespreid worden over de diverse trappen van de 'excellentiepiramide': van bescheiden, solide basis tot absolute top. Het systeem laat de ondersteuning toe van opkomende, excellente onderzoekers die een belofte voor de toekomst inhouden, maar sluit niet uit dat tegelijk gefocust kan worden op enkele toponderzoekers. Het steunvolume kan dan variëren naargelang de trap op de piramide. Een dergelijk continuüm van kanalen 'Methusalem/Odysseus' - 'type GOA' - 'twee- tot vierjarige projecten' - 'FWO-middelen' is dynamisch en geeft voldoende garantie voor continuïteit.

1.34. Voor Methusalem wordt de mogelijkheid van samenwerking tussen universiteiten geboden. Excellentie moet daarbij blijven primeren en een samenwerking tussen universiteiten onderling mag niet worden opgelegd.

VERSTERKING VAN DE ONDERZOEKSCOMPONENT VAN DE TWEECYCLI-OPLEIDINGEN

1.35. De VRWB is ervan overtuigd dat de hogescholen een belangrijke rol kunnen spelen in de innovatieketen en vindt het terecht dat voor de versterking van de onderzoekscapaciteit van de hogescholen in de nodige middelen wordt voorzien. Het verbaast de Raad echter deze middelen terug te vinden binnen de begroting 'grensverleggend onderzoek' (zie ook punt 1.16 van dit advies).

In dit verband merkt de VRWB op dat verschillende hogescholen (vnl. industriële hogescholen) een belangrijk percentage van hun omzet halen uit projecten in samenwerking met de lokale industrie en KMO's. De hogescholen moeten daarom hun plaats krijgen binnen het toepassingsgericht onderzoek, waar zij een belangrijke aanvulling en versterking kunnen vormen van de innovatieketen.

STRATEGISCH ONDERZOEK

ALGEMEEN

1.36. Het strategisch basisonderzoek (via IWT-specialisatiebeurzen, SBO en IOF) krijgt meer middelen, maar de toename is relatief beperkt.

INDUSTRIEEL ONDERZOEKSFONDS

1.37. Het Industrieel Onderzoeksfonds (IOF) zou de vierde pijler worden in onderzoeksfinanciering in Vlaanderen, een intern sturingsinstrument om binnen de universiteiten een ander type van onderzoek mogelijk te maken. Dit werd echter niet gerealiseerd. Het groeipad van de financiële middelen dat voor het IOF in het vooruitzicht werd gesteld, wordt immers niet bestendig.

1.38. Dat de hogescholen op termijn nauwer moeten betrokken worden bij de uitwerking van het IOF, wordt al gewaarborgd door het huidige ad-hoc besluit en toekomstige reglementair besluit m.b.t. het IOF. Dit mag echter niet leiden tot een verdere versnippering van de huidige beperkte IOF-middelen. Integendeel, extra middelen zouden zodanig moeten worden beheerd en aangewend dat zij de integratie van hogescholen en universiteiten binnen de associaties bevorderen.

STRATEGISCHE ONDERZOEKSCENTRA

1.39. De VRWB herinnert aan zijn pleidooi in advies 92 dat de Vlaamse overheid zeer zuinig zou moeten omspringen met het opstarten van nieuwe initiatieven. Nieuwe Competentiepolen of Strategische Onderzoekscentra moeten een duidelijke meerwaarde betekenen t.o.v. de bestaande financieringskanalen en onderzoeksorganisaties.

TOEPASSINGSGERICHT ONDERZOEK EN KENNISVERSPREIDING

1.40. Voor wat het toepassingsgericht onderzoek betreft, beschrijft de beleidsbrief een aantal punten op het grensvlak wetenschappelijk onderzoek – economie. In het bijzonder met betrekking tot de ‘Innovatieparadox’, zou het interessant zijn om na te gaan hoe de uitgaven gespreid zijn over de begrotingen economie en wetenschapsbeleid.

TETRA FONDS EN PWO

1.41. Voor onderzoeks- en dienstverleningsprojecten aan hogescholen bestaan er momenteel twee kanalen, weliswaar met een verschillende focus en complementair aan elkaar: het TETRA-fonds en de middelen voor het PWO. De VRWB maakt hierbij de bedenking dat de omvang van de respectievelijke steunbedragen (PWO: 9 miljoen euro, TETRA-fonds: 7 miljoen euro) vooral moet gestoeld worden op de onderzoekscultuur die in de twee types hoger niet-universitair onderwijs heerst en moet afgewogen worden op basis van hun inbreng tot het Innovatiepact en niet zozeer op de studentenaantallen (zoals bij het PWO nu het geval is).

ACTIES OP INITIATIEF VAN DE BEDRIJVEN EN INNOVATIESAMENWERKINGSVERBANDEN

1.42. In de beleidsbrief wordt terecht gewezen op de budgettaire beperkingen om de verruiming van het innovatietraject uit te voeren. Daarom lijkt het aangewezen dat een gebalanceerde verhoging van de middelen voor industriële O&O-projecten binnen de globale stijging van O&O-middelen wordt vooropgesteld.

ACTIES VAN INNOVATIE OP INITIATIEF VAN DE VLAAMSE REGERING

1.43. De beleidsbrief vermeldt dat een bedrag van 12,5 miljoen euro kan worden aangewend voor de eventuele oprichting van nieuwe competentiepolen, de opdrachtverruiming van Flanders' Drive, een uitbreiding van het IBBT ... De VRWB moedigt steun voor dergelijke 'strategische' centra aan, waarbij vraaggedreven en capaciteitsgedreven samenwerking bevorderd wordt, maar waarschuwt opnieuw voor een versnippering van het onderzoekslandschap. De VRWB blijft ook aandringen op transparantie bij nieuwe acties (VRWB-advies 92).

In de beleidsbrief staat vermeld dat het beleidskader bewust kiest voor een vraaggedreven 'bottom-up' benadering en een open indieningkader. De VRWB staat hier achter maar vindt ook dat deze 'bottom up' initiatieven moeten afgetoetst worden aan de beleidsprioriteiten, zoals die worden vastgelegd in het Vlaams Innovatiebeleidsplan.

INTERFACEDIENSTEN

1.44. De VRWB is van mening dat de geringe middelen die momenteel voor de interfacediensten worden uitgetrokken niet toereikend zijn om een optimaal valorisatiebeleid aan de universiteiten (en hogescholen) uit te bouwen. Vooral in het kader van de innovatieparadox lijkt dit niet opportuun.

1.45. De interfacediensten van de universiteiten werken momenteel aan de implementatie van de richtlijnen van het aanvullingsdecreet m.b.t. de organisatie van geïntegreerde interfaceactiviteiten binnen de associaties. Dit is een nuttig proces.

De studies die momenteel lopen op vraag van de VRWB en het IWT duiden daarentegen aan dat een doorgedreven centralisatie van de interfacediensten eerder contra-productief werkt: de *coaching* van spin-offinitiatieven vraagt een 'hands-on', confidentiële vertrouwensrelatie, die niet kan gegarandeerd worden door al te sterk gecentraliseerde initiatieven. Men dient zich ervan bewust te zijn dat er een verschil bestaat tussen het doorverwijzen naar overheidsdiensten en derde-lijns adviseurs én het dagelijkse management van wetenschappelijke spin-off bedrijven.

PREKLINISCH TOEGEPAST ONDERZOEK

1.46. Een nieuwe financieringsstructuur i.v.m. preklinisch onderzoek, zoals die in de beleidsbrief naar voren wordt geschoven, vindt de VRWB op zijn plaats. Dit moet wel in een voldoende ruim kader worden gezien, zodat de kenniscentra en de kennisgebruikers kunnen samenwerken en de kennis die in Vlaanderen aanwezig is, optimaal kan gebruikt worden door verschillende doelgroepen (biotechindustrie, farma-industrie, gebruikers van medische zorgen, onderzoekspartners ...).

1.47. Hoewel het beoogde onderzoek toepassingsgericht is, vindt de VRWB het aangewezen dat voor de evaluatie zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de FWO-kanalen, waar heel wat klinisch-farmacologische expertise aanwezig is.

1.48. De VRWB maakt verder de kanttekening dat de bevoegdheid i.v.m. de medische sector verdeeld is over de federale en regionale overheden.

BELEIDSRELEVANT ONDERZOEK

1.49. Met de Steunpunten is het beleidsrelevant onderzoek beter gestructureerd en wordt versnippering tegengegaan.

1.50. De keuze van de thema's is hierin echter een belangrijk gegeven. Daarom kijkt de VRWB uit naar de resultaten van de doorlichting van de Steunpunten en naar de thema's die de Vlaamse regering zal selecteren voor een nieuwe generatie Steunpunten. De Raad wenst in dit denkproces ook te worden geraadpleegd.

KMO's

1.51. De VRWB vindt de aandacht die de beleidsbrief aan de KMO's besteedt terecht, maar wijst er daarnaast op dat de KMO's nog verder moeten gestimuleerd worden om zoveel mogelijk gebruik te maken van de bestaande technologie en om die in hun activiteiten te integreren. Hoewel er heel wat KMO's zijn die ernstige inspanningen leveren voor innovatie, toch dienen andere nog overtuigd te worden.

EWI-DIGITAAL

1.52. De IWETO-databank is relevant voor de centralisatie van publiek beschikbaar onderzoek in Vlaanderen (o.a. thesissen). Bestaande databanken en websites van bedrijven en kennisinstellingen kunnen hieraan gerelateerd worden. Hierbij zou er maximaal gebruik moeten worden gemaakt van de bestaande databanken.

GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING

BIG SCIENCE FACILITEITEN

1.53. De VRWB vindt het positief dat de beleidsbrief aandacht besteedt aan de Vlaamse deelname aan de zogenaamde '*big science*' faciliteiten. Omtrent de problematiek van de projectfinanciering (die voornamelijk via het FWO verloopt), heeft de Raad advies 95 geformuleerd. Dit advies kadert in een ruimer rapport, dat in het voorjaar aan de minister zal worden meegedeeld.

1.54. De VRWB herhaalt hier zijn pleidooi voor de noodzaak aan ondersteuning van operationele kosten om deze '*big science*' faciliteiten te kunnen gebruiken, maar waarschuwt tegelijk voor een mogelijke versnippering door het creëren van een apart onderzoekskanaal.

SAMENWERKING VLAANDEREN – NEDERLAND

1.55. Bij de grensoverschrijdende samenwerking wordt enkel verwezen naar Nederland en Duitsland, maar niet naar Frankrijk. Nochtans bestaat er vanuit Pas de Calais, en zeker vanuit Rijssel, sterke interesse voor samenwerking met Vlaanderen.

TASK FORCE VLAANDEREN-WALLONIE

1.56. De VRWB ondersteunt dat er overleg is tussen beide regio's, maar vindt het niet duidelijk waar men in de beleidsnota naartoe wil.

Karel Vinck
Voorzitter

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB), opgericht bij decreet van 15 december 1993, is het adviesorgaan voor de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement inzake elke aangelegenheid betreffende het wetenschaps- en technologiebeleid. De VRWB is een uniek forum waar vooraanstaande actoren uit de academische en sociaal-economische wereld zich beraden over de algemene krachtlijnen van het te voeren wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. De VRWB is samengesteld uit een voorzitter en zestien leden, allen benoemd op grond van hun deskundigheid en/of betrokkenheid bij het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Zes van deze leden worden voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), telkens drie door de werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, en vier leden worden rechtstreeks benoemd door de Vlaamse regering. Vijf hoge ambtenaren uit de Vlaamse administratie nemen met raadgevende stem deel aan de vergaderingen.

Uitgave van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB)

E. Monard, secretaris

VRWB-secretariaat
North Plaza B
Koning Albert II-laan 7 - 4e verd.
B-1210 Brussel

Tel. +32 (0)2 553.45.20
Fax +32 (0)2 553.45.23
e-mail: vrwb@vlaanderen.be
website: www.vrwb.vlaanderen.be

